

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

Mgr. Czeslaw Walek

vrchní ředitel Sekce pro lidská práva

Ceny Gypsy Spirit za rok 2010 znají své vítěze

U příležitosti Mezinárodního dne lidských práv byla v kulturním centru Pražská křižovatka předána ocenění Gypsy Spirit 2010.

Vyhlášovatelem cen je Sekce pro lidská práva Úřadu vlády České republiky v rámci vládní Kampaně proti rasismu 2010. Záštitu nad letošním, druhým, ročníkem převzal předsedy vlády České republiky Petr Nečas, předsedkyně podvýboru pro lidská práva Evropského parlamentu Heidi Hautala, prezident Václav Havel a bývalý ministr pro lidská práva Michael Kocáb.

„Gypsy Spirit je oceněním obrovského úsilí nesčetného počtu jednotlivců a skupin k hledání porozumění mezi Romy a majoritní společností. To, že je to práce nelehká, dokazuje nedávný výzkum agentury STEM, dle kterého 83 procent Čechů považuje Romy za nepřizpůsobivou skupinu obyvatel a 45 procent by je nejraději v Česku vůbec nevidělo. Gypsy Spirit nastavujete zrcadlo všem, kteří volí rychlá, razantní a především zdánlivá řešení,“ řekl Czeslaw Walek, vrchní ředitel Sekce pro lidská práva Úřadu vlády.

Úvodního slova se ujal předseda vlády ČR Petr Nečas. Úvodního slova se ujal předseda vlády ČR Petr Nečas. „Každá aktivita, která pomáhá k integraci romské menšiny, k ocenění této práce, přispívá k lepšímu soužití v naší společnosti,“ řekl premiér s tím, že krása a bohatství každé společnosti leží v její rozmanitosti.

Heidy Hautala ve své videozdravici vyzdvihla důležitost vzdělání, kultury a zapojení do života komunity jako klíčové pro celkovou integraci Romů do společnosti. Nediskriminační přístup ke vzdělání určila Heidy Hautala jako jeden z pilířů politiky Evropské unie směrem k úspěšnému začleňování minorit do majoritní společnosti. Jan Fischer ve své zdravici zmínil, že je rád, že první ročník, a tím i tradici, projektu Gypsy Spirit realizovala právě jeho vláda a že tím přispěla k rozvíjení a upevňování vztahů mezi Romy a majoritou.

Ceny Gypsy Spirit 2010 získali:

1. Ocenění pro nevládní organizaci – za realizaci konkrétního projektu zaměřeného na podporu a rozvoj romské menšiny a dosažené výsledky

ROME A, o. s.

Sdružení ROMEA je dobrovolným, nevládním, neziskovým sdružením občanů a právnických osob, které spojuje podpora boje proti rasismu, rozvíjení dodržování lidských práv, napomáhání k rozvoji demokracie a tolerance ve společnosti. Již několik let vykonává přenášení informací o romském světě nejen k Romům. Zejména informační server Romea.cz je ukázkovým projektem této organizace, který je neustále aktualizován a doplňuje články o zvuk i obraz. Při demonstracích neo-nacistů v roce 2009 i 2010 byla Romea.cz vždy na místě a předávala aktuální informace na úrovni profesionálního informačního mainstreamového serveru.

2. Ocenění pro společnost – firmu – podporující projekty zaměřené na sociální pomoc a podporu romské komunity či vytváří heterogenní prostor

Český rozhlas – romské vysílání O Roma vakeren a webové stránky www.romove.cz

V Českém rozhlase existuje romské vysílání od roku 1992. Pořad „O Roma vakeren“ (*Romové hovoří*) přináší každý týden aktuality a informace ze života Romů v České republice, ale i v zahraničí, informace o romské historii, kultuře, tradicích, jazyce, o romských osobnostech a kontakty na organizace zabývající se Romy. O pět let později, v roce 1997, vznikly na půdě též instituce také čtyřjazyčné stránky www.romove.cz, které jsou pravděpodobně nejstaršími internetovými stránkami o Romech na území České republiky. Cílem projektů je podporovat romskou menšinu, zvýšit informovanost veřejnosti o Romech, zlepšit jejich mediální obraz a přispívat k dobrému vzájemnému soužití.

3. Ocenění pro mimoškolní vzdělávací aktivity zaměřené na romské děti a mládež

Základní škola Masarykova, Valašské Meziříčí

ZŠ Masarykova je jednou ze šesti škol ve Valašském Meziříčí. Škola se nachází v Krásně, a tudíž do ní spádově patří všechny romské děti školou povinné z okolních sídlišť. Pro rodiče ostatních žáků to byla zpočátku nepřekonatelná překážka a znamenala přesun jejich dětí na jiné školy ve městě. Situace (rozmazaná v médiích) se uklidnila, škola žije normálním životem, je úspěšná stejně jako dřív v mnoha celostátních a společně se zde učí děti romské s dětmi ostatními. Ve škole to funguje díky systému, který vedení školy s výchovnými pracovníky školy vypracovali. Nejvíce dětí ze sociálně znevýhodněných rodin je v 1. třídě, která čítá 10 romských dětí, 4 z majoritní většiny. Ve třídě pracuje třídní učitelka, spolu s asistentkou pedagoga. Asistentka pomáhá učitelce s výukou, pracuje s pomalejšími žáky individuálně, ale pracuje také s rodiči. V dalších ročnících I. stupně rovněž pracují asistentky. Na přítomnost asistentek ve škole je třeba vypracovat projekt, napsat žádost, starat se, abyste na ně dostali finanční dotaci a hlavně najít kvalitního člověka. Ve 2. ročníku – 6 Romů, 3. ročník – 7 Romů, 4. ročník – 10 Romů, 5. ročník – 3 romské děti.

Na II. stupni vypadá situace následovně – v 6. třídách 6 romských dětí, v 7. třídách – 3 a v 8. ročníku pouze 1 chlapec, který letos vychází a bude žákem Integrované střední školy ve Valašském Meziříčí. Takže na II. stupni celkem 10 dětí ze sociálně znevýhodněných rodin. Na II. stupni jsou už žáci samostatnější, prospěch z hlavních předmětů je většinou dostatečný, neboť příprava na vyučování je minimální. ZŠ Masarykova je tedy příkladem jak inkluzivní vzdělávací systém může fungovat. Je to opět o osobním nasazení, opět o tom, že je nutná spolupráce města, školy a Romů samotných.

4. Jednotlivec – který dlouhodobě svou prací přispívá ke zlepšení postavení Romů

Karel Holomek

Předseda Společenství Romů na Moravě, zakládající člen Muzea romské kultury, předseda Společenství Romů na Moravě, byl konzultant pro vstup ČR do EU za Romy v tzv. „Konzultativních tělesech EU“, podnikal ve stavebních činnostech zaměstnávajících výhradně Romy, šéfredaktor Romano hangos. V devadesátých letech člen Rady vlády pro lidská práva, národnostní menšiny i pro romskou menšinu.

5. Čin roku – který přispěl k záchraně života nebo zlepšil kvalitu života jednotlivce

Projekt Ptáčata (dlouhodobý časoběrný projekt)

Autorka projektu a režisérka Kamila Zlatušková, producent a režisér Ladislav Cmíral. Prvním impulsem pro vznik projektu Ptáčata byla petice. Rodiče dětí, které nejsou romské, v ní odmítli dát své potomky do stejné třídy s dětmi romskými. Autoři se rozhodli o dětech odsunutých předsudky na okraj natočit šestnáctidílný dokumentární seriál. V něm se děti díky malým kamerám staly spoluvůrci zprávy o svém životě a dávají tak majoritě šanci vidět svět „natočený“ jinak. Je naděje, že dlouhodobý časoběrný projekt může být potřebným krůčkem na cestě k lepšímu, barevnějšímu a plastičtějšímu mediálnímu obrazu menšin. Ten by měl nabourávat pozitivní i negativní stereotypní vnímání nás všech. Více na www.ptacata.cz.

O vítězích rozhodly dvě poroty.

Odborná porota hodnotila nominace v kategoriích 1. - 4., a to ve složení:

Michael Kocáb – předseda odborné poroty, bývalý ministr pro lidská práva ČR a zmocněnec pro lidská práva ČR

Jan Fischer – viceprezident Evropské banky pro obnovu a rozvoj, bývalý předseda vlády ČR

Klára Orgovanová – ředitelka Romského Inštitutu, Bratislava, bývalá zmocněnkyně pro lidská práva SR

Lubomíra Slušná – prezidentka Asociácie pre kultúru, vzdelávanie a komunikáciu (ACEC) a výkonná ředitelka Communication, s .r .o., autorka projektu Gypsy Spirit

Ladislav Goral – laureát ceny Gypsy Spirit 2009 v kategorii Jednotlivec

Porota kategorie Čin roku zasedla ve složení:

Gabriela Hrabaňová – vedoucí Oddělení kanceláře Rady vlády České republiky pro záležitosti romské menšiny

Jindřich Šídlo – novinář, Hospodářské noviny

Lydia Poláčková – romská poradkyně na Magistrátu města Ostravy

Ivan Šaray – romský aktivista, bývalý poradce pro romské záležitosti a sociální začleňování v kabinetu ministra pro lidská práva

Patrik Banga – administrátor blogu iDNES.cz, sociální pracovník

Záznam večera odvysílá dne 11. prosince 2010 od 20.05 hod. ČT24.